



Ministerie van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties

Reactie ingediend via website overheid.nl

Datum 29 maart 2023

Uw kenmerk -

Ons kenmerk 2023/1197443/gj/ir/ml

Betreft Reactie LHV en InEen op internetconsultatie wetsvoorstel
'Versterking regie volkshuisvesting'

Landelijke Huisartsen Vereniging
Domus Medica
Mercatorlaan 1200
Postbus 20056
3502 LB Utrecht

(085) 048 0000

lhv@lhv.nl

www.lhv.nl

Geachte heer/mevrouw,

Het wetsvoorstel 'Versterking regie volkshuisvesting' beoogt meer betaalbare woningen te creëren voor de lage en middeninkomens, en voor mensen met een specifieke behoefte. De Landelijke Huisartsen Vereniging (LHV) en InEen steunen de ambitie om voldoende betaalbare nieuwbouwwoningen te bouwen. Slechte of tijdelijke huisvesting brengt bestaansonzekerheid met zich mee en dat heeft een negatieve weerslag op de gezondheid van mensen¹. Voldoende en goede huisvesting neemt een deel van die bestaansonzekerheid weg. Daarentegen bouw je met alleen woningen nog geen gezonde en leefbare wijk. Een gezonde en leefbare wijk vereist voldoende toegankelijke eerstelijnszorgvoorzieningen zoals huisartsenpraktijken^{2,3}. Huisartsenzorg draagt bij aan een gezonde wijk omdat burgers laagdrempelig bij de huisarts terecht kunnen voor al hun klachten, van groot tot klein. Het tijdig vragen om hulp bij kleine klachten, voorkomt dat deze klachten groot worden.

LHV en InEen zien dat er op dit moment vaak duizenden woningen nieuw worden gebouwd, maar dat daarbij geen ruimte wordt gecreëerd voor eerstelijnszorg. Hierdoor wonen duizenden burgers in een nieuwe wijk maar is er geen huisartsenpraktijk. De huisartsenpraktijken in bestaande wijken hebben geen plek voor de duizenden nieuwe patiënten. Hierdoor wordt de huisartsenzorg moeilijk bereikbaar en kan zij niet bijdragen aan een gezonde wijk. Overigens is de huisvestingsproblematiek voor huisartsen niet beperkt tot nieuwbouw. 77% van de huisartsen ervaart problemen bij het vinden van een nieuwe of geschikte praktijkruimte. Huisartsen verlaten hierdoor noodgedwongen de wijk en patiënten moeten ver reizen voor het bezoeken van hun huisarts, als ze al een huisarts kunnen vinden⁴.

¹ [De structurele dimensie van bestaanszekerheid | Movisie](#)

² Zie: [Kamervragen CDA Tweede Kamerfractie \(31 januari 2022\)](#)

³ [Gezonde leefomgeving in kwetsbare wijken. \(2022\) Platform31, Pharos en Onderzoeksinstituut IVO](#)

⁴ [Onderzoek Landelijke Huisartsenvereniging 'Zorgen over huidige en toekomstige huisvesting'](#)



Dit alles overwegende, vragen we u om binnen het wetsvoorstel 'Versterking regie volkshuisvesting' expliciet aandacht te hebben voldoende betaalbare huisvesting voor huisartsen en andere (multidisciplinaire eerstelijnszorg) in de wijk.

Onderstaand treft u een verdere uitwerking van bovenstaande punten aan.

Huisvestingsproblematiek huisartsen

Uit landelijk onderzoek van de LHV blijkt dat meer dan 3 van de 4 huisartsen een huisvestingsprobleem hebben: geen ruimte voor nieuwe patiënten, niet kunnen aannemen van extra personeel en niet kunnen opleiden van huisartsen of ander personeel⁵. Gebrek aan geschikte panden, bouwgrond en te hoge kosten zijn de drie belangrijkste belemmeringen bij het zoeken naar andere praktijkruimte. Niet alleen in (grote) steden maar ook in andere delen van het land geven huisartsen aan dat zij vastlopen bij hun zoektocht naar geschikte huisvesting. Deze problemen leiden op termijn tot een nog groter tekort aan huisartsen en praktijkpersoneel – er is immers geen plek om nieuw personeel op te leiden. Dit leidt weer tot patiëntenstops en zelfs het verdwijnen van huisartsenpraktijken uit de wijk als zij buiten de wijk wel voldoende ruimte vinden. In het geval van spoed is de huisarts dan niet binnen 15 minuten ter plaatse, terwijl dit wel de streefnorm van huisartsen is.

Specifiek bij nieuwbouwprojecten wordt vaak onvoldoende rekening gehouden met praktijkruimte voor huisartsen. Wanhopige telefoontjes van patiënten aan omringende praktijken, omdat zij geen huisarts kunnen vinden zijn geen uitzondering. De omringende praktijken zitten vaak al vol. Tot en met 2030 worden 900.000 nieuwe woningen gebouwd⁶. Om alle bewoners van die woningen van de nodige zorg te voorzien, is het van groot belang om voldoende ruimte te reserveren voor huisartsenzorg. In het huidige wetsvoorstel zien we daar geen aandacht voor. Als in het wetsvoorstel niet expliciet rekening wordt gehouden met voldoende huisartsenvoorzieningen in deze nieuwbouwwijken, maken we ons zorgen over de laagdrempelige toegankelijkheid van huisartsenzorg; de zorg dichtbij de patiënt komt hierdoor in het gedrang.

Het belang van kleinschalige huisartsenzorg in de wijk

De kracht van de huisartsenzorg is haar kleinschaligheid en positie midden in de wijk om passende en juiste zorg dicht bij huis te bieden. Burgers kunnen bij de huisarts snel terecht voor een breed spectrum aan medische of psychische klachten, en wanneer nodig komt de huisarts op bezoek. Door de inbedding van huisartsenpraktijken in de wijk kunnen patiënten laagdrempelig terecht bij de huisarts, ook met de kinderwagen of de rollator. Toegankelijke huisartsenzorg is voor iedere Nederlander basiszorg⁷ en extra belangrijk voor sommige doelgroepen zoals beschreven in het wetsvoorstel (ouderen en bewoners van sociale huurwoningen). Mensen met een lage sociaaleconomische status zijn doorgaans op sociale huurwoningen aangewezen, simpelweg omdat zij een laag inkomen hebben⁸.

⁵ [Onderzoek Landelijke Huisartsenvereniging 'Zorgen over huidige en toekomstige huisvesting'](#).

⁶ Bijlage 2 - consultatieversie Memorie van Toelichting algemeen (p. 28)

⁷ Zie: [Kamervragen CDA Tweede Kamerfractie \(31 januari 2022\)](#)

⁸ Het CBS werkt met drie indicatoren voor het vaststellen van de sociaal economische status: financiële welvaart, opleidingsniveau en het recente arbeidsverleden. Bron: CBS [SES wijken en buurten, 2014-2019, excl. studenten \(cbs.nl\)](#), geraadpleegd 24-2-2023



Over het algemeen geldt dat mensen met een lage sociaal economische status vaker een slechtere gezondheid hebben⁹. Voor hen is toegankelijke zorg van groot belang, om verergering van klachten te voorkomen. De persoonsgerichte zorg, door een vaste huisarts dicht bij huis heeft een positieve werking op de gezondheid van deze groep mensen¹⁰. Uit onderzoek blijkt zelfs dat mensen met een vaste huisarts langer leven.¹¹

Wat is nodig?

Een landelijke gezamenlijke aanpak is nodig om kleinschalige huisartsenpraktijken in de bestaande en nieuwe wijken te behouden en/of een plek te geven. Momenteel zijn diverse partijen¹² in de landelijke werkgroep “huisvestingsproblematiek huisartsen” in gesprek over mogelijke oplossingen voor huisartsen die willen verbouwen, uitbreiden of verhuizen naar bestaande bouw of nieuwbouw. Voor de zomer van 2023 komen de partijen met werkbare afspraken en een handreiking voor de huisvestingsproblematiek

Tegen de achtergrond van de bestaande huisvestingsproblematiek van huisartsen, vragen de LHV en InEen om geen nieuw probleem te creëren, door in het wetsvoorstel expliciet rekening te houden met voldoende betaalbare huisvesting voor huisartspraktijken en andere eerstelijnszorgvoorzieningen in de wijk. Zorg dichtbij de burger is essentieel voor gezonde en leefbare wijken, nu en in de toekomst. Huisartsenzorg dichtbij de burger is essentieel voor gezonde en leefbare wijken, nu en in de toekomst. Dus: houd de huisarts in de wijk, anders zijn we nog veel verder van huis¹³.

Met vriendelijke groet,

Guus Jaspar, huisarts
bestuurslid LHV

Anoeska Mosterdijk
directeur InEen

⁹ Bereiken en betrekken inwoners - huisartsenzorg Ruwaard - Pharos, geraadpleegd 24-3-2023

¹⁰ Van den Muijsenbergh, M. De huisarts kan het verschil maken. *Bijblijven* 34, 190–198 (2018).
<https://doi.org/10.1007/s12414-018-0299-1>

¹¹ [Continuity in general practice as a predictor of mortality, acute hospitalization, and use of out-of-hours services: registry-based observational study in Norway \(bjgp.org\)](https://doi.org/10.1136/bmjopen-2018-025441)
[Continuity of care with doctors—a matter of life and death? A systematic review of continuity of care and mortality | BMJ Open](https://doi.org/10.1136/bmjopen-2018-025441)

¹² VWS, Landelijke Huisartsen Vereniging (LHV), InEen, Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) Zorgverzekeraars Nederland (ZN), de Nederlandse Zorgautoriteit (Nza) en het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties.

¹³ Citaat uit het AD opiniestuk ‘[Huisarts in de wijk groot maatschappelijk belang](#)’ door Attje Kuiken en Corinne Ellemeet.